

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR ADMINISTRATOR

Em. Siătineanu.—*Despre Elocință.*

Jurisprudența Română.—*Inalta Curte de Casație și Justiție, s. II.*—Cumul de infracțiuni.—Pedepse.—Contopire.—Infracțiuni.—Evadare.

(Minist. Public cu Toader Ungureanu).

Curtea de Apel din Iași, s. I.—Contencios administrativ.—Funcționar public.—Punere la retragere.—Acțiune la contencios.—Termen,

(Maior Gh. Bonciu cu Minist. de război).

Tribunalul Ilfov, s. IV c. c.—Acțiune provocatorie.—Vânzare.—Dotă.—Regim dotal.

(Eufrosina Rădulescu cu Vasile Popescu și alții).

Jurisprudența Străină.

Bibliografie.

DESPRE ELOCINȚĂ *)

IV

Cei vechi nu cunoșteau de cât un singur mod de preparațiune, era acea scrisă; căci chiar retorica, după dânsii, nu era arta de a vorbi, ci arta de a'ți pune în valoare stilul și de a-l orna. Grecii au fost esențialmente graphici¹⁾. De altmintrelea, Quintilien arată că la greci avocatul n'avea dreptul să pledeze pentru altul, — ceea ce pare paradoxal. Cele mai frumoase pledoarii ale lui Lysias și ale lui Demosthene erau scrise nu pentru a fi rostite de dânsii, simpli logografi, dar pentru a fi învățate de clienții lor și debitate judecătorilor. Oratorii politici la dânsii improvizau, dar foarte rar; stilul lor pare prea căutat (chatié) pentru a fi improvizat. Cicerone dă asemenea sfatul, ca preparația scrisă să fie cea mai căutată. „Te formezi prin obiceiul de a scrie care este propriu a te perfecționa în toate ramurile elocinței“²⁾. Persiflează pe Sulpicius pentru că nu adoptă uzul de a scrie. „Abondența lui seamănă unui pământ fertil, unde crește prea multă iarbă. Trebuie s'o tai cu coasa“. După Cicerone, Quintilien ne spune că tinerii avocați aduceau în pretoriu pledoaria scrisă; dar frasa perduse din amploarea și maiestatea ei ciceroniană. Judecătorii perduse răbdarea de a asculta interminabi-

lele concludiuni ca altă dată, și impuneau oratorilor liniște, și îi chemau la chestie³⁾.

Preconizează tot grafismul. Facultatea de a improviza, după dânsul, este recompensa, obținută de orator, către sfârșitul carierei, prin marea grijă ce consacrase preparațiunii scrise. Acest obicei îl găsim la Francezii secolului al XVII, când confrății noștri de atunci s'ar fi simțit micșorați, dacă nu veneau cu preparația scrisă. Nu este de mirare că față de lungimea chilometrică a acestor pledoarii, Racine să'i fi ridiculizat în „Les Plaideurs“. Pe timpul revoluțiunii franceze, când fiecare cetățean se credea hărăzit de la natură cu darul vorbirei, nu este surprinzător că avocații, deși crescuți la școala graficei, să devină ca prin farmec mari vorbitori și improvizatori. Ori ce tarabă, îmbrăcată în roșu, devenea tribună, și cel ce vorbea se credea tribun de talia lui Danton. Această epocă a durat foarte puțin, numai pe timpul marilor turburări sociale. În urmă s'a revenit la sistemul graficelor, și astăzi găsim în Franța oratori de talia unui Clemenceau, de care se poate zice că atât frumusețea și ordinea stilului scris, cât și focul și spontaneitatea stilului vorbit, Raymond Poincaré, Joseph Caillaux, Ribot, cari își scriau discursurile înainte de a le rosti.

În profesiunea noastră, chiar verbo-motorii trebuie să-și lucreze pledoaria, așa preinde un avocat al Curței de Paris⁴⁾, citând pe Labori care cu tocul în mână, își face înainte de proces, notele complete, Viviani, Moro-Giafferi, de asemenea.

La noi, fără să intru în intimitatea maestrilor noștri, și păstrând natural proporțiile, față de cei cari îi-am citat, nu cred să existe avocat care, afară de meditația adâncă a procesului, să-și facă note cu perioade întregi, care să le debiteze înaintea magistraților. Poate să-și însemneze punctele care trebuiesc dezvoltate, dar să facă o preparațiune scrisă pe care s'o memoreze, cred că este imposibil. În orice caz, numai a fost dat să asist la o asemenea concludiune orală pusă de un avocat, căci față cu procedura orală, dinaintea acelei nenorocite accelerări, sau mai

*) Vezi *Dreptul*. No. 30, 37 și 40 din 1923.

1) *Georges Perrot* „Les Précurseurs de Demosthène.“

2) *De Oratore*, tit. III, cap. XLIX.

3) *Victor Cucheval*, *Histoire de L'éloquence romaine*.

4) *Gorceos*.

bine zis, împotmoliri, cel care ar fi întrebuițat un asemenea sistem, ar fi fost pus într-o stare de mare inferioritate față de adversarul lui. În ambele cazuri, substratul trebuie să fie memoria, fie că te-ai gândit, fie că ai scris ceea ce trebuie să spui, cu în-doita ei, față de memoria naturală sau biologică și memoria artificială. Rolul memoriei este să conserve, să reproducă și să recunoască orice acțiune din afară care procură organismului ceva care se reține și care-l predispune a funcționa din nou, în acelaș mod (Mandsley). Inspirațiunea n'ar fi decât memoria su-rescitată printr-o 'atențiune care concentrează toate forțele creierului asupra unui singur punct⁵⁾. La improvizatori această operațiune se face cu iuțea fulgerului, cum era cazul lui Lachaud, care nu scria un rând din pledoariile sale cele mai celebre; de asemenea Henry Robert, fostul decan, care are aceiaș facultate în gradul cel mai înalt. Memoria prodigioasă a acestor improvizatori — cazul tipic Tache Ionescu la noi — face ca elaborarea să se facă ca într'un fel de scăpărare și debitul să fie atât de vertiginos, în cât cu greu să-i poți urmări. Am asistat, sunt vr'o 25 de ani de atunci, la un duel oratoric între Gh. Panu și Delavrancea, în procesul Candiano Popescu, înaintea Cuiței cu jurați. La Panu elaborarea se făcea cu multă dificultate. Bogăția de idei făcea triajul și selecțiunea lor anevoioasă și cuvântarea greoaie și obositoare. Cine n'a gustat în schimb proza politică a acestui semănător de idei? La Delavrancea, cum ni'l reamintim cu toții, care mânuia — cu toată antinomia constatată de unii, că marii oratori nu au o proză fericită — a fost fulgerător ca mânuitor de cuvânt, deși ambele pledoarii analizate, după ce scăpai din cleștele elocinței lui Delavrancea, putea să dea superioritatea lui Panu ca adâncime de gândire.

Plastica oratorului este constituită de mijloacele externe cu care natura a înzestrat pe vorbitor. Vocea joacă în această privință, rolul cel mai important. Sunt inflexiuni de glas care pe lângă sonoritatea muzicală a cuvântătorului, deșteaptă în auditor emoțiuni și sentimente, care prin cuvinte rostite de alții n'ar putea fi deșteptate.

Vocea, după cum prea bine știm, are un farmec irresistibil. Întrebând pe maestrul C. Disescu, care eșea tocmai dela o conferință cu mult răsunset, ținută în aula Atheneului Român, mi-a răspuns: „Ceea ce m'a captivat cu adevărat este vocea conferențiarului. Dacă ar fi să mă pronunț între calitatea volumului mare de voce și între musicalitate, prefer pe aceasta din urmă“. Dar să nu mergem prea departe și să credem că vocea, dacă este un mare ajutor pentru vorbitor, cel ce nu o are nu poate aspira să devină orator. Sunt mari vorbitori cari dau

o atențiune deosebită acestui ornament al naturii și caută să-l conserve, să-l cultive sau să-l corigă. Este o localitate în Franța — îmi spunea răposatul Toma Stelian — la „Mont d'or“, unde se duc să-și caute coardele vocale acei cari sunt meniți să vorbească sau să se producă în public.

Printre oratorii români, parlamentari, cel care excela printr-o sonoritate și o vibrație de voce rară, era Alexandru Marghiloman. Tache Ionescu avea voce mată, albă, înclinând mult spre soprano. Vocile de bariton care nu prea sunt căutate în teatru, de oarece oferta este prea mare, în arta oratorică sunt cele mai căutate. Briand, în Franța, își datorează marele lui succes de parlamentar glasului său de violon, cel pe care-l mănuește admirabil, pe lângă reputația meritată de mare tactician. Sunt căutate și apreciate vocile calde și „*prenante*“, cum zic francezii, voci de care Sully Prudhomme vrând să vorbească de cineva cu vocea captivantă, spunea că are inflexiuni în voce, comparate cu vocile scumpe ale acelora ce nu mai sunt.

Poate cineva să aibă voce de geamuri sparte, cum zicea Vasile Pogor de Petre Carp, și poți să aibi vocea armonioasă și musicală a lui Matei Cantacuzino, care făcea să treacă fiori prin auditori când spunea înaintea unei curți de apel, pledând pentru validitatea unui testament: „acest testament n'are meteahnă“, lucrul nu cred că are mare însemnătate. În antologia oratorilor vor figura toți acei cari au știut să-și învesmânteze gândirea într-o formă literară și să producă acea operă de artă, care este manifestarea unei emoțiuni sau unei gândiri, tradusă din afară, fie prin combinațiuni de linii, de formă sau de culoare, fie printr-o serie de gesturi, sunete și cuvinte supuse unui ritm particular.⁶⁾

De aci înrudirea cea mai apropiată a elocinței cu arta dramatică, „ele vizează amândouă să miște mulțimea, să zugrăvească și să ridice patimile și să facă trăite ideile.“⁷⁾ Dar dacă arta dramatică admite poate cabotinajul, cu toată părerea opusă a lui Waldeck Rousseau, „că în politică mulțimei îi place cabotinajul“, arta oratorică îl exclude. Înglobez în acest cuvânt pe acei ce vorbesc fără nici o convingere, numai în scopul de a înflăcăra masele și a produce un efect imediat.

Imi permit să fac o constatare la sfârșitul studiului meu: genul elocinței tribuniciene dispăre încetul cu încetul. Gândiți-vă ce era la noi, acum treizeci de ani, când doi sau trei tribuni țineau în mână populația Capitalei cu fraze sonore dar goale de sens.

Elocința tinde și la noi să ia un colorit mai apropiat timpurilor în care trăim. Genul elocinței înflă-

5) Maurice Ajan.

6) Veron: Esthetique,
7) Francis de Curel.

cărate a dispărut — chiar în întrunirile publice — și ceea ce este cu adevărat gustat, sunt cuvântările. expresiunea unui miez de gândire și a unei documentări precise. Pentru noi acest lucru este nou, pentru alții destul de vechiu. Goethe, în seducătoarele conversațiuni pe care le avea cu Eckerman, spunea admirând geniul lui Mirabeau: „el posedă darul să zărească talentul, și talentul se simțea atras de demonul puternicei lui naturi, și se supunea de voie bună lui și direcțiunii lui. El era înconjurat de o mulțime de minți remarcabile, pe care le umplea cu focul său pentru ca să le pună în activitate spre țelul ce și-a ales“. În lumea de astăzi cel ce personifică această cristalizare făcută de Goethe, este Dictatorul Italian, a cărui elocință, reflex a unei cugetări adânci și culturi variate, sintetizează pe oratorul modern în tot ce acest cuvânt are mai nobil și mai artistic, în exprimarea frumosului și utilului.

Bina ar fi ca cuvântul celor înzestrați cu darul vorbirii să nu rămână numai în domeniul esteticei, ci să facă operă utilitară, căci altminterea rămâne trist dar adevărat cuvântul lui Guizot: „să te servești de cuvânt, dar să nu crezi într'ânsul“.

Emanoil Slătineanu
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiuni-Unite

Audiența dela 14 Iunie 1928

Președinția d-lui Oscar N. Nicolescu, Prim-Președinte

Ministerul Public cu Toader Ungureanu

CUMUL DE INFRAȚIUNI. — PEDEPSE. — CONTOPIRE. — CÂND ARE LOC. — DISPOZIȚIUNI DE ORDINE PUBLICĂ. — ART. 40 COD. PENAL. CUMUL. — INFRAȚIUNI. — JUDECAREA LOR ÎN MOD SUCCESIV. — ART. 40 DIN CODUL PENAL.

CUMUL DE INFRAȚIUNI. — CONTOPIRE. — CONDAMNĂRI DEFINITIVE. — COMITEREA TUTUROR INFRAȚIUNILOR ANTERIOR CONDAMNAȚIUNII. — ART. 40 CODUL PENAL.

CUMUL DE INFRAȚIUNI. — CONTOPIRE. — DEȚINUT. — COMITEREA UNEI NOI INFRAȚIUNI ÎN TIMPUL EXECUȚIEI PEDEPSEI. — DACĂ E LOC DE CONTOPIRE. — ART. 40 ȘI 44 COD. PENAL.

1. Pentru a fi cumul de infracțiuni și deci pentru a fi loc la contopire de pedepse, se cere ca aceeași persoană să fi comis mai multe infracțiuni înainte de a fi judecată, sau chiar în timpul judecății, dar mai înainte ca prima hotărâre condamnătoare să fi devenit irevocabilă.

2. Dispozițiunile art. 40 c. pen. se aplică nu numai când diferitele infracțiuni comise de un inculpat se judecă de odată, dar și în cazul când ele au fost judecate deosebit și sunt de executat mai multe hotărâri condamnatorii, cîci aplicațiunea acestui text este de ordine publică și nu poate fi înlăturată sub cuvânt că nu a

fost invocat de condamnat cu ocazia judecărei sale.

3. Contopirea pedepselor poate avea loc și în urma mai multor condamnări definitive, este însă absolut necesar ca toate infracțiunile să fi fost comise anterior condamnățiunii, pentru că atunci când justiția are a se pronunța asupra pedepsirii să fie cel puțin posibilitate de a se propune aplicarea art. 40, în cadrul căruia nu intră ipoteza în care parte din infracțiuni au fost comise ulterior unei condamnățiunii definitive.

4. Dispozițiunile art. 44 cod. penal referindu-se la situațiunea unui deținut, care fiind din închisoare în timpul când își execută o condamnățiune, comite o nouă infracțiune, prevede pedepsele ce au a se aplica în cazurile în care fapta din urmă ar atrage după lege o pedeapsă mai grea sau mai ușoară de cât cea dintâi și aceste dispozițiuni fiind de strictă interpretare nu se pot aplica prin analogie și în alte ipoteze, cum în cazul când un condamnat comite o infracțiune de aceeași gravitate și supusă la aceeași pedeapsă.

No. 15. — Respins recursul făcut de Procurorul Tribunalului Roman în contra sentinței cu No. 147 d.n 31 Mai 1926 a aceluia Tribunal.

Curtea deliberând,

Asupra recursului introdus de procurorul Tribunalului Roman în contra sentinței No. 147 din 1926 Maiu 31, dată la acest Tribunal.

Văzând motivele de casare trase din violarea art. 40 și 44 din cod. pen.

Văzând că prin sentința atacată cu recurs Tribunalul a respins cererea făcută de deținutul Toader Ungureanu zis Vasile Savin, de a i se contopi pedepsele prevăzute în sentința No. 94 din 1921 a Tribunalului Roman și în cartea de judecată No. 143/923 dată de judecătoria ocolului urban Roman;

Având în vedere că pentru a respinge această cerere, Tribunalul motivează că primul delict de furt prin efracție prevăzut de art. 310 al. 2 c. penal, a fost săvârșit de petiționar în Iulie 1920 și judecat prin sentința rămasă definitivă la 4 Februarie 1921, iar al doilea delict de aceeași natură și gravitate și prevăzut de acelaș text, a fost săvârșit de acesta la 30 Aprilie 1923 și judecat prin cartea de judecată rămasă definitivă la 5 Mai 1923; că deci, la data când a avut loc prima judecată, infractorul nu putea invoca dispozițiunile art. 40 cod. penal, faptul din urmă nefiind încă comis; că, nici dispozițiunile art. 44 cod. penal, nu sunt aplicabile în speță, deși delictul al doilea a fost comis cu ocazia evadării din închisoare, în timp când petiționarul execută prima pedeapsă, deoarece acest text se referă la alte

ipoteze care nu pot fi aplicate prin analogie sau echitate;

Că, susține recurentul, Tribunalul întemeindu-și soluțiunea dată pe motivele arătate, a violat dispozițiunile art. 40 și 44 cod. penal.

Având în vedere că, în principiu, pentru a fi cumul de infracțiuni și deci pentru a fi loc la contopire de pedepse, se cere ca aceeași persoană să fi comis mai multe infracțiuni înainte de a fi judecată, sau chiar în timpul judecăței, dar mai înainte ca prima hotărâre condamnatoare să fi devenit irevocabilă:

Că, în baza așestui principiu, dispozițiunile art. 40 c. pen. se aplică nu numai când diferitele infracțiuni comise de un inculpat se judecă deodată, dar și în cazul când ele au fost judecate deosebit și sunt de executat mai multe hotărâri condamnătoare, căci aplicațiunea acestui text este de ordine publică și nu poate fi înlăturat sub cuvânt că nu a fost invocat de condamnat cu ocazia judecărei sale;

Că și rațiunea pe care se sprijină principiul stabilit de art. 40 este aceeași, fie că judecata ar avea loc simultan fie că s'ar urma succesiv, căci în sistemul admis de codul penal rămân, cerințele legii de a nu se îngreua prea mult situațiunea condamnatului prin cumularea tuturor pedepselor, sunt deopotrivă satisfăcute în ambele ipoteze;

Având în vedere însă că dacă contopirea pedepselor poate avea loc și în urma mai multor condamnări definitive, este însă absolut necesar ca toate infracțiunile să fi fost comise anterior condamnățiunei, pentru ca atunci când justiția are a se pronunța asupra pedepsirei, să fie cel puțin posibilitate de a se propune aplicarea articolului 40, în cadrul căruia nu intră ipoteza în care parte din infracțiuni au fost comise ulterior unei condamnățiuni definitive;

Că întrucât instanța de fond constată că faptul din urmă a fost comis de Toader Ungureanu după ce sentința No. 94/921 a rămas definitivă și chiar în timpul executării ei, întemeiat a respins cererea sa de contopire bazată pe art. 40 c. penal.

Având în vedere că și în raport cu dispozițiunile art. 44 cod. penal această cerere a fost întemeiat respinsă de Tribunal pe motiv că situațiunea juridică a condamnatului nu intră în ipotezele limitativ prevăzute de acest text;

Că, într'ade-ăr, art. 44 referindu-se la situațiunea unui deținut, care fugind din închisoare în timpul când își esecuta o condamnăția, cominte o nouă infracțiune, prevede pedepsele ce au a se aplica în cazurile în care fapta din urmă ar atrage după lege o pedeapsă mai grea sau mai ușoară de cât cea d'întâi și nu se ocupă de ipoteza în care, ca în

speță, ambele fapte sunt de aceeași natură și supuse la aceleași pedepse;

Având în vedere că, în aplicațiunea legilor, se recunoaște, în genere, instanțelor judecătorești dreptul de a recurge la argumente de analogie, echitate și chiar la argumente trase din tăcerea legii, când concluzia la care ele ajug este în armonie cu principiile de drept;

Având în vedere însă, că aceste reguli nu pot fi aplicate dispozițiunilor excepționale a căror interpretare trebuie strict mărginită la cazurile prevăzute de lege;

Că ele nu pot servi nici în interpretarea legilor penale, care nu pot fi întinse peste dispozițiunile ce coprind cu ajutorul echității, uzului, sau analogiei, totul fiind de drept strict în această materie, în care lacunele nu pot fi completate în modul arătat;

Că, deși este exact că legile penale se interpretează în favoarea inculpaților, însă acest principiu care trebuie avut în vedere în cazul în care urmează a se interpreta o dispozițiune prevăzută de lege dar nelămurită, nu poate fi întins și la cazul când prin aplicarea lui s'ar ajunge a se adăoga la lege;

Având în vedere că, față de aceste considerațiuni, este inutil a se examina caracterul excepțional al acelor cuprinse în art. 44, căci admitând că acest text ar recunoaște principiul absorbțiunei pedepselor, dispozițiunile lui neprevăzând ipoteza ce interesează, nu sunt aplicabile în speță;

Că întrucât deci, Toader Ungureann are două condamnățiuni definitive pentru fapte de aceeași natură și supuse după lege la aceleași pedepse, urmează că Tribunalul a făcut o bună aplicare a legii, hotărând că trebuie a le executa pe ambele în întregime.

Că, astfel fiind, recursul este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I

Audiența del 9 Februarie 1929

Președinția D-lui A. T. Bercea, consilier

Majorul Gheorghe Bonciu cu Ministerul de Război.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — FUNCȚIONAR PUBLIC PUS ÎN RETRAGERE. — CERERE ADRESATĂ MINISTERULUI PENTRU A SE REVENI AJUPRA ACESTEI MĂSURI. — TERMENUL ÎN CARE TREBUE INTRODUSĂ ACȚIUNEA ÎN CONTENCIOS. — DE CÂND ARE A FI SOCOTIT. — ART. 4 DIN LEGEA PENTRU CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV DIN 23 DECEMBRE 1925.

Termenul de 30 zile, înăuntrul căruia trebuie introdusă o acțiune în contencios, în caz de punere în retragere a unui funcționar inamovibil, și care se socotește dela data publicării în „Monitorul Oficial”. nu poate fi modificat

prin faptul că posterior decretului de punere în retragere, funcționarul ar fi adresat o petiție Ministerului respectiv, prin care cere revenirea asupra măsurii luate, în sensul că în acest caz termenul de mai sus ar urma să se socotească dela expirarea celor 30 de zile de la înregistrarea petițiunii, de oarece în modul acesta s'ar putea eluda foarte ușor dispozițiile legii, adresându-se ori și când și după trecerea unui timp cât de îndelungat, o petiție către Minister, prin care s'ar ataca decretul în contra căruia termenul acțiunii în contencios a fost expirat și reclamându-se apoi în contencios în contra soluției dată acelei petițiuni.

No. 3. — Respins acțiunile în contencios administrativ intentate de Maiorul în retragere Gheorghe Bonciu în proces cu Ministerul de Război.

S'au ascultat D-nii avocați Eugen Herovan pentru reclamant și Lazăr Teodorescu pentru Ministerul pârît.

Curtea,

Prin două reclamații în contencios, introduse la 6 Iunie 1928, și repartizate una la Secția II și alta la Secția I a Curței de Apel din Iași, ambele conexe și venite spre judecare înaintea acestei din urmă Secții, Maiorul în retragere Gheorghe Bonciu, cere ca în contradictoriu cu Ministerul de Război să se declare ilegală măsura luată prin Înaltul Decret Regal No. 1080 din 24 Martie 1925 („Monitorul Oficial” No. 72 din 31 Martie 1925) pentru trecerea reclamantului în poziție de retragere din oficiu pe ziua de 1 Aprilie 1925 și să i se recunoască pensiunea gradului, socotindu-se că ar fi împlinit maximum anii de serviciu.

Prin reclamația repartizată la Secția I, petiționarul arată că cererea lui este de a fi reintegrat în toate drepturile sale la data de 1 Aprilie 1925, întru cât Decretul Regal dela acea dată, nu mai are nici o justificare legală și nici o eficacitate juridică.

Văzând că împotriva acestor acțiuni, Ministerul de Război, — prin reprezentantul său în instanță, — opune în prim rând tardivitatea lor, pentru motivul că au fost introduse după termenul de 30 zile prevăzut de art. 4 din legea asupra contenciosului administrativ.

Având în vedere că atât prin art. 39 din legea pentru organizarea Curței de Casație și Justiție din 17 Februarie 1912, în vigoare ca dispoziție de contencios la data apariției decretului atacat în contencios, cât și prin art. 4 din legea pentru contenciosul administrativ din 23 Decembrie 1925 în vigoare la intentarea acțiunii în cazul de înlocuire, mutare sau punere la retragere în contra legii a funcționarilor inamovibili, cererile se fac în termen de 30 zile dela publicarea lor în „Monitorul Oficial”;

Văzând că în cazul de față Decretul Regal de punere în retragere a Maiorului Bonciu Gheorghe a apărut în „Monitorul Oficial” din 31 Martie 1925, astfel că termenul în care legea permite atacarea lui era expirat la data de 6 Iunie 1928 când s'a introdus acțiunile în discuție, care prin urmare sunt tardive;

Că, mai mult încă, chiar în termenul prevăzut de lege, un asemenea decret de punere în retragere al unui ofițer, nu poate fi adus în discuția instanței de contencios, întru cât pe baza art. 2 și 3 din legea actuală pentru contenciosul administrativ, care reproduce dispozițiile identice ale art. 5 § 1 al. f din legea din 7 Februarie 1912, actele autorității militare nu pot fi atacate decât în privința decretelor de punere în retragere și numai pentru quantumul pensiunii;

Văzând că la excepțiunea de tardivitate opusă de Ministerul de Război, precum și la chestiunea pusă în debateri din oficiu de către Curte asupra admisibilității în principiu a acțiunii în contencios în contra decretelor autorităților militare de punere în retragere reclamantul Gh. Bonciu răspunde că întâi, cerând mai mult, Curtea poate aprecia și acorda mai puțin; astfel că întru cât prin acțiune a cerut reintegrarea în toate drepturile sale și a i se acorda pensiunea ca și cum ar avea toți anii serviți, instanța de judecată în contencios îi poate acorda numai pensia cuvenită, atunci când va socoti că nu poate revoca întreg decretul de punere în retragere și al doilea, că el, reclamantul Bonciu, a adresat Ministerului de Război o petiție înregistrată la No. 6688 din 17 Mai 1928 care a rămas fără rezoluție și astfel fiind, conform ultimelor dispoziții din art. 4 al. 2 din legea contenciosului (art. 39 din vechea lege) cererea lui în justiție relativă la refuzul Ministerului de a rezolvi favorabil această petiție, poate fi făcută în termenul de 30 zile, după expirarea unui alt prim termen de 30 zile, pe care Ministerul îl are la dispoziție pentru soluționare;

Că, pe lângă acestea, reclamantul Bonciu mai susține că a fost în imposibilitate de a ataca decretul de punere în retragere în termenul de 30 zile dela data lui, întru cât fiind urmărit înaintea instanțelor penale a așteptat mai întâi pronunțarea lor și nu a putut interveni decât după ce a obținut achitarea dela instanțele penale.

Având în vedere că, în prim rând, decretul de punere în retragere trebuie atacat în termen de 30 zile dela data publicării lui în „Monitorul Oficial” și că la aceasta nu se poate opune împrejurarea că acțiunea penală în contra reclamantului Bonciu era pendinte, căci din două una: ori, Maiorul Bonciu a fost pus în retragere pentru că era urmărit pentru fapte penale și atunci putea ataca în principiu de-

creful imediat pe motivul că atâta vreme cât instanțele penale nu s'au pronunțat cu o hotărâre definitivă de condamnare, Ministerul nu putea lua o asemenea măsură contra lui, ori urmărirea lui în penal nu a avut nici o influență asupra punerii lui în retragere și în acest din urmă caz tot nimic nu se opunea pentru introducerea în termenul legal a acțiunii în contencios;

Considerând deci că împrejurarea invocată nu justifică cu nimic întârzierea acțiunii reclamantului, care nici într'un caz nu putea fi făcută peste termenul prevăzut de lege;

Că, mai mult încă, această acțiune este inadmisibilă în ce privește decretul de punere în retragere, potrivit dispozițiilor din legile de contencios invocate, care conform art. 107 din Constituție, exceptează dela controlul puterii judecătorești actele autorităților militare;

Văzând însă, în ce privește regularea drepturilor la pensie, că acest control este permis; că cererea trebuia făcută și în această privință conform articolelor menționate în termen de 30 zile dela data decretului, termen expirat în cazul de față;

Văzând că reclamantul mai invoacă în favoarea lui petiția, pe care a adresat-o la 17 Mai 1928 Ministerului de Războiu și care a fost înregistrată la No. 6688 la registratura generală și la No. 2556 d'n 18 Mai 1928 de către serviciul personalului (pag. 3 a dosarului Ministerului), cu conținutul identic cu acea notificată prin Portăreii Tribunalului Ilfov la 17 Mai 1928;

Având în vedere că în principiu asemenea petiții adresate autorităților nu pot prelungi termenul special de 30 zile acordat de lege pentru atacarea decretelor de punere în retragere; căci, altminteri, s ar putea foarte ușor eluda dispozițiile legii în această privință, adresând oricând și după trecerea unui timp cât de îndelungat o petiție către Minister, prin care se atacă un decret în contra căruia termenul în contencios a expirat și reclamându-se apoi în contencios în contra soluției date acelei petiții;

Că, în definitiv, în cazul de față prin petiția adresată Ministerului, se cere revenirea asupra unei măsuri luate în trecut și care nu mai poate fi atacată pentru că a expirat termenul prevăzut de lege și care termen este de 30 zile dela data decretului de punere în retragere;

Având în vedere, că mai mult încă, prin petiția de mai sus (și cuprinsul notificărei) Maiorul Bonciu, arătând că a fost achitat, cere ca situația lui să fie revizuită, spre a fi repus în drepturile ce le avea înainte, anulând decretul regal dat fără motivare;

Că, deci, prin petiția adresată Ministerului de Războiu, Maiorul Bonciu cere să fie repus în drepturile sale, ceea ce nu poate fi admis în principiu

pentru motivul arătat mai sus, că este vorba de un act al autorității militare și nici nu poate fi făcut odată ce a expirat termenul de 30 zile dela data decretului regal de punere în retragere;

Că, însă, în cuprinsul acelei petiții către Minister, Maiorul Bonciu nu cere nici direct, nici macar implicit, să i se reguleze drepturile sale la pensie, astfel că nici în această privință nu poate fi primit a ataca refuzul Ministerului de a pune o rezoluție favorabilă lui;

Că, mai mult încă, însuși dreptul de a pretinde pensie al Maiorului Bonciu, deschizându-se prin decretul regal de punere în retragere din oficiu cu data de 31 Martie 1925, acțiunea în contencios și în această privință urma să fie introdusă în termenul de 30 zile dela apariția decretului în „Monitorul Oficial“, conform art. 4 al. 2 din legea actuală relativă la contenciosul administrativ și 39 din legea pentru organizarea Curței de Casație și Justiție din 17 Februarie 1912.

Pentru aceste motive, redactate de D-l consilier E. Petit, respinge.

Semnați: *A. T. Bercea, E. Petit, M. Trandafirescu.*

TRIBUNALUL ILFOV, Secția I civ. cor.

Audiența dela 9 Februarie 1929

Președinția d-lui Șt. Buicliu, Președinte

Eutrosina și Petre Rădulescu cu Vasilica Popescu și alții

ACȚIUNE PROVOCATORIE. — VÂNZARE. — DREPTUL CUMPARĂTORULUI DE A CERE CA SĂ SE CONSTATE JUDECĂTOREȘTE VALABILITATEA VÂNZĂRII.
DATA. — DACĂ SIMPLA CONSTITUIRE DE DOTĂ CREEAZĂ REGIMUL DOTAL. — REGIM DE DREPT COMUN. — ART. 1227 COD. CIVIL.

1. Dreptul de a intenta o acțiune în justiție fiind condiționat de existența unui interes juridic născut și actual, urmează că dacă în urma unei vânzări, vânzătorul are dreptul să intenteze o acțiune în anularea ei, s'a născut pentru cumpărător o temere juridică și deci în același timp și dreptul de a se adresa justiției ca să decidă dacă vânzarea este sau nu valabilă.

2. Simpla constituire de dotă nu creiază numai prin aceasta regimul dotal, ci are doar ca efect transfertul bunurilor constituite dotă, de la înzestrători la înzestrați sub regimul de drept comun al separațiunii de bunuri, în lipsa unei alte mențiuni speciale și exprese care să arate la ce regim înțeleg ei să se supună.

No. 182. — Admisă acțiunea intentată de Eufrosina P. Rădulescu și Petre Rădulescu în proces cu Vasilica Econou G. Popescu și Nicolae Stoensescu-Soare.

S'au ascultat D-oi avocați V. Tătărașanu pentru reclamenți și I. Anastasiu și Birnberg pentru pârâși.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată de Eufrosina P. Rădulescu și Petre Rădulescu, personal și ca soț pentru autorizare, prin pet. înreg. la No 25550/928 în contra pârâților Vasilichia Econom G. Popescu, personal, Econom G. Popescu, soț pentru autorizare, și avocat N. Stoenescu-Soare.

Având în vedere actele și lucrările dela dosar, susținerile orale în instanță și concluziunile scrise ale părților.

Având în vedere că prin acțiunea intentată, de reclamanții Eufrosina P. Rădulescu și Petre Rădulescu se cere a se constata că foaia de dotă autenticată de Tribunalul Ilfov S. Notariat la No 1134 din 21 Ianuarie 1928 și transcrisă la No 99/1898, nu întrunește condițiunile regimului dotal, din contră constituie regimul de drept comun al separațiunei de bunuri și ca consecință să se mai constata că imobilul din București, calea Dudești No 218, fost 206, fost 164, ce a fost constituit ca zestre pârâtei Vasilichia Econom. G. Popescu de către părinții săi, este apărat de inalienabilitatea dotală, astfel că și înstreinarea imobilului făcută de pârâți reclamanților prin actul autentic la Trib. Ilfov S. Notariat la No 11697/922, a fost bine făcută și perfect valabilă,

Având în vedere că în fapt se constată: că pârâta Vasilichia Econom G. Popescu, cu autorizația soțului său Econom G. Popescu, a vândut reclamanților cu actul autentic la Trib. Ilfov S. Notariat la No 11697 din 1923 imobilul din București, calea Dudești 218, act de vânzare ce a fost redactat de pârâțul avocat N. Stoenescu-Soare.

Că, în actul de vânzare intervenit între părți se arată că pârâții vânzători Vasilichia Econom G. Popescu, cu autorizația soțului Econom G. Popescu, deține la rândul lor imobilul pe baza actului autenticat la No 1134/898, fără a se arăta care este caracterul acestui act.

Că, acel act autenticat la No 1134 1898, și care constituie titlul de proprietate al pârâților vânzători, este intitulat "Foae de Dotă,,", fără însă a se arăta în cuprinsul lui că soții trecând în căsătorie, înțeleg a adopta regimul dotal.

Că, la 4 Iulie 1928, reclamanții Eufrosina P. Rădulescu și Petre Rădulescu au făcut pârâților Vasilichia și Preot Econom G. Popescu o notificare, ce se adeverește că a fost primită de aceștia la 6 Iulie 1928, prin care le făcea cunoscut acestora că voind a vinde imobilul ce au cumpărat dela numiții, au aflat cu surprindere că imobilul ar fi dotal, lucru ce a ocolit a-i pune în cunoștință și că din cauza acelu vițiu se află în imposibilitate de a putea vinde imobilul întrucât vânzarea făcută lor s'a făcut fără autorizațiunea Tribunalului.

Că, prin aceiași notificare le mai face cunoscut pârâților vânzători, că dacă în termen de trei zile

dela primirea notificărei nu înțeleg a perfecționa actul, se vor adresă justiției pentru aceasta.

Că, în urmă, reclamanții cumpărători au făcut prezenta acțiune pe care au denumit-o provocatorie, cerând să se constata valabilă vânzarea făcută de pârâți iar în cazul în care se va găsi că foaia de zestre întrunește condițiunile regimului dotal, atunci pârâții vânzători să fie obligați în mod solidar cu pârâțul avocat N. Stoenescu-Soare la plata sumei de lei 500.000 — drept daune, pentru faptul de rea credință, întrucât nu li s'a arătat că imobilul ar fi dotal.—

Că, în instanță, reclamanții și-au restrâns acțiunea numai pentru recunoașterea valabilității actului, renunțând la daune pentru care își rezervau dreptul ale valorifica ulterior, dacă vânzarea se va considera nevalabilă.—

Având în vedere că reclamanții în susținerea acțiunii lor pe care au caracterizat-o ca provocatorie, se întemeiază în drept pe disp. art. 1255, 998, 999 c. civ. și art. 50 din legea avocaților.—

Că astfel, față de situațiunea de fapt constatată și față de textele de legi invocate de reclamanți, urmează a examina atât admisibilitatea în principiu a acțiunii lor. cât și temeinicia ei în ceiace privește însuși fondul dreptului cerut a fi recunoscut

Având în vedere că, în primul loc, pârâții vânzători Vasilichia Econom G. Popescu, cu autorizația soțului Econom G. Popescu, opun inadmisibilitatea acțiunii, pe motiv că contrar prevederilor art. 1255 c. civ. reclamanții cer indirect anularea pe care, conf. meționatului text de lege, nu o poate cere decât soții care și-au înstreinat fondul dotal sau copii lor în nici un caz terțiul achizitor, căci prima consecință a caracterului relativ al nulității înstreinării fondului dotal făcută în afară de cazurile prevăzute de lege, este că dobânditorul acestui fond nu poate cere anularea înstreinării, această nulitate rezultând din indisponibilitatea bunurilor dotale, ci din incapacitatea femeii măritate.

Considerând că din examinarea termenilor acțiunii se vede că reclamanții Eufrosina P. Rădulescu, au cerut a se constata judecătorește, că foaia de dotă autentic de Trib. Ilfov S. Notariat la No1134/1898 și transcrisă la No99/898 nu întrunește condițiunile regimului dotal, ci din contră acela al regimului de drept comun al separațiunilor de bunuri și ca atare imobilul din calea Dudești No 281, fost 205, fost 106 ce a fost constituit ca zestre pârâtei Vasilichia Econom G. Popescu de către părinții săi, este apărat de inalienabilitatea dotală, iar că înstreinarea făcută ulterior reclamanților este perfect valabilă.

Considerând că legea cere ca condițiune primordială a dreptului de a intenta o acțiune, existența unui interes juridic, născut și actual.

Că, în asemenea condițiuni, din moment ce o parte are dreptul de a cere nulitatea vânzării, dreptul ei

este născut și deci și temerea juridică există pentru cealaltă parte.

Că, tot astfel acea temere juridică fiind născută, pentru cealaltă parte, în acelaș timp i s'a născut și dreptul de a se adresa la puterea judecătorească pentru a decide dacă vânzarea este sau nu valabilă; Că prin urmare una din părți având dreptul la o acțiune în nulitate, cealaltă parte are dreptul la o acțiune în valabilitate.

Că, în asemenea condițiuni, acțiunea reclamantului tinzând la recunoașterea unui drept ce i se poate contesta în tot momentul, este de o utilitate imperioasă, fiind sprijinit pe principiul de drept prevăzut de art. 998 c. civ., după care orice faptă a omului care cășunează altuia vreo vătămare, dă naștere unei acțiuni în repararea pagubei suferită.

Că, astfel fiind, reclamantii având un interes serios, născut și actual, au fost îndreptățiți să pornească prezenta acțiune provocatorie, în contra părâților al căror drept la o acțiune în anulare îl amenință în tot momentul.

În cece privește caracterul dotal al actului autentificat la Trib. Ilfov S. Notariat sub No 1134 din 28 Ianuarie 1898 și care constituie titlul de proprietate inițial la părâților vânzători:

Considerând că în conformitate cu art. 1227 c. civ., părțile ce se căsătoresc trebuiesc să declare expres prin contractul de căsătorie că adoptă regimul dotal, dacă vor să se supue în aceiace privește averea lor acelu regim.

Că astfel, simpla constituire de dotă, nu creiază numai prin aceasta regimul dotal, ci are de efect numai transferul dela înzestrători la înzestrați, sub regimul de drept comun al separațiunii de bunuri, în lipsa vreunei alte mențiuni speciale și exprese care să arate la ce regim înțeleg să se supue.

Că, întrucât în actul ce formează obiectul acestui litigiu părțile, la contractarea căsătoriei, nu au declarat că adoptă regimul dotal, însemnează că n'au intenționat să deroge dela regimul separațiunii de bunuri care este regimul de drept comun.

Că, deci, în atari condițiuni, actul de vânzare făcut de părâți, este bun valabil și bine s'a făcut vânzarea.

Că, prin urmare, din acest punct de vedere, acțiunea este întemeiată și cată a fi admisă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l M. I. Grădișteanu, admite, etc.

Semnați: *Șt. Buicliu, M. I. Grădișteanu*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

Cont-curent.—

(Dobânda. — Capitalizare. — Perioadă mai mică de un an).

Art. 1154 c. civ. (1089 r.) care prohibă capitalizarea dobânzilor pe perioade inferioare unui an este

o dispoziție de ordine publică contra căreia nu pot să prevaleze nici convențiunea, nici uzul.

În consecință, o convenție de anatocism, care admite capitalizarea semestrială a dobânzilor nu poate fi introdusă într'un cont-curent.

C. *Apel Liège, 15 Aprilie 1927.* Rep. gen. Sirey 1928. I. IV. 8

— Decizia Curței din Liège aci raportată pare a fi în contradicție cu jurisprudența franceză și chiar cu autorii belgieni (V. Cas. fr. 5 Dec. 1910. S. 1912. I. 76; 7 Febr. 1927. S. 1927. I. 163.— Belljens, *Des ouvert. de crédit et des comptes courants*, No. 71 et s).

În ce privește art. 1089 c. civ. român, a se vedea legea din 20 Febr. 1819 asupra clauzei penale.

BIBLIOGRAFIE.

Enrico Ferri. — Principii de drept criminal, 2 volume în 8° cuprinzând vol I: a) *Partea filosofică*; b) *Delinquentul*; vol. II: c) *Delictul*; d) *Proiectul c. p. positif*. Traducere de **Petre Ionescu-Muscel**, doctor în drept și diplomat al Institutului de criminologie din Roma.

București 1929.

Tânărul doctor în drept, laureat al Universității din Roma, a dat la lumină în traducere românească însemnata operă de drept penal a ilustrului criminolog Enrico Ferri, compusă din două volume, ambele apărute acum de sub tipar.

Această operă monumentală, editată în limba italiană, franceză și spaniolă nu putea să nu aibă și o ediție românească. Ilustrul profesor a primit cu bucurie ca elevul său din Roma să publice în traducere română aceiaș carte. Dacă ea nu va avea un câmp de răspândire așa de larg ca celelalte ediții, în schimb autorul are amabilitatea de a spune traducătorului său că „traducerea română va servi să dea un impuls ulterior acelei dezvoltări intelectuale și științifice care e chiar destul de însemnată și de admirat în România contemporană”.

Meritoasa lucrare ce avem dinaintea noastră, care coincide cu data jubileului universitar al D-lui Profesor Enrico Ferri, pentru 50 ani de activitate științifică în studiul fenomenelor criminalității, este un frumos omagiu adus cu acest prilej marelui său maestru. Ea constituie în acelaș timp o prețioasă contribuțiune în domeniul literaturii române a dreptului criminal.

Din toate punctele de vedere, munca stăruitoare și competența științifică a d-lui Ionescu-Muscel va fi apreciată cu favoare în lumea juriștilor și opera sa nu va lipsi, suntem siguri, din biblioteca niciunuia din aceia pe cari îi interesează problemele de drept criminal: magistrați, avocați și legislatori.